

Uppföljning av LRFs strategiska mål

Kvartalsrapport – Kvartal 2, 2019

Mål:

- Det reala produktionsvärdet för livsmedel skall växa med 3 procent per år i primärledet.
Målet är ändrat från 1 procent till 3 procent i och med att LRF har höjt ambitionen i de strategiska målen.

Produktionsvärde: Förväntat god skörd men lägre priser

Andra kvartalet inleds på en hög prisnivå som en följd av förra årets torka. När årets skörd närmade sig föll dock priserna för ett stort antal produkter. Det sammanvägda reala avräkningsprisindexet föll med 7 procent från mars till juni. Vegetabilierna sjönk mest men priserna gick även ner för kyckling, mjölk, ägg och nötkött. Jordbruksverkets skördeprognos indikerar att skörden av spannmål och oljeväxter nästan är tillbaka på 2017 års rekordnivåer. Sockerbetor och potatis kan också få god skörd men odlingen av foderärt och åkerböna har minskat kraftigt. Mjölks och gris har fortsatt att minska i volym och under andra kvartalet har även nötköttet vänt nedåt. Det är troligen en följd effekt av det senaste årets utslaktning. Prognosen för 2019 är att produktionsvärdet ökar med fem procent jämfört med 2018 och hamnar nio procent över basåren. Det är under målet som är 15,9 procent för 2019.

Volym: Hög skörd men vikande volym för många animalier

Jordbruksverkets skördeprognos indikerar att spannmålsskörden blir 5,9 miljoner ton och att skörden av oljeväxter blir 350 000 ton. Volymerna är då nästan tillbaka på 2017 års rekordnivåer men mycket kan hända innan höstens skörd är bärgad. För övriga grödor är prognosen oförändrad sedan förra kvartalsrapporten. Sockerbetor och potatis förväntas nästan komma upp till samma nivå som 2017 men proteinfoder har tydligt minskad odling. Mjölks, gris och lamm hade minskat i volym förra kvartalet. De låga volymerna har fortsatt för mjölk och gris medan slakten av lamm har ökat jämfört med samma tid året innan. Nötköttet har tvärtom vänt ner från högre volym till en minskning under andra kvartalet.

Viktas alla produkter med ett fast pris från basåren är prognosen att den sammanlagda volymen blir 12 procent högre än 2018. Det är 5 procent mer än basåren 2010-2014 men 1 procent mindre än 2017.

Priser: Sjunkande priser under andra kvartalet

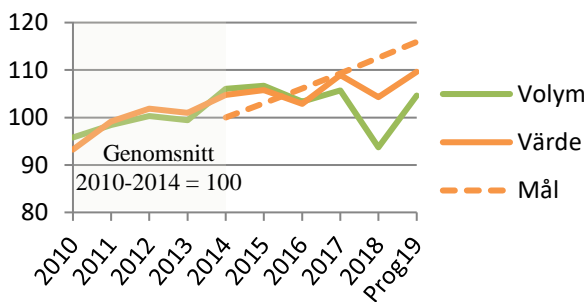
Andra kvartalet inleds med en hög prisnivå som en följd av förra årets torka. I takt med att årets skörd närmade sig föll dock priserna för ett stort antal produkter. Det sammanvägda avräkningsprisindexet föll med 7 procent från mars till juni när även inflationen beaktas. Potatis, spannmål, frukt, bär och grönsaker sjönk mest men priserna gick även ner för kyckling, mjölk, ägg och nötkött. Lamm och gris gick mot trenden och steg i pris från mars till juni. Terminspriser och andra preliminära uppgifter indikerar att priserna kommer sjunka ytterligare under tredje kvartalet.

Räknat som ett genomsnitt för hela första halvåret låg produktpriserna 15 procent högre än under basåren 2010-2014 medan produktionsmedlen enbart hade stigit 9 procent. I juni hade dock priserna fallit så att produkterna låg bara 11 procent över basåren och produktionsmedlen 8 procent över.

Export: Fortsatt lågt exportvärde till följd av förra årets torka

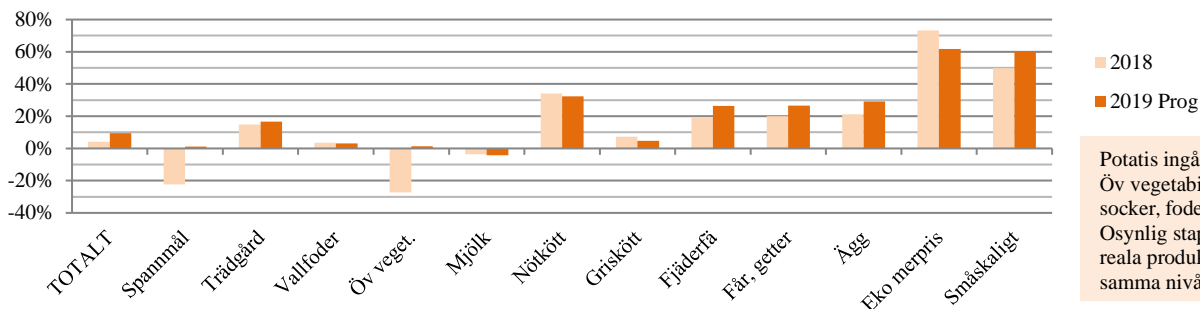
Värdet av exporten var fortsatt lågt under andra kvartalet 2019. Sammantaget var bortfallet 460 miljoner kronor jämfört med samma tid 2018. Räknat för hela det första halvåret har det reala exportvärdet minskat 21 procent jämfört med första halvåret 2018. Det hamnade därmed 14 procent lägre än under första halvåret för basåren 2010-2014. Förra årets torka är den enskilt största förklaringen till nedgången. Spannmål och spannmålsprodukter brukar stå för en stor del av exportvärdet. Den exporten har minskat kraftigt på grund av den låga skörden i höstas. Minskningen för spannmål och spannmålsprodukter förklarar mer än hela den totala nedgången. Istället har exporten av mejeriprodukter, ägg, kött och levande djur ökat. Värdena har räknats om till jordbruksledet genom en schablonmässig rensning från produkter utan svensk råvara och från förädlingsvärden som stannar i förädlingsledet.

Värde (realt) och volym, index:

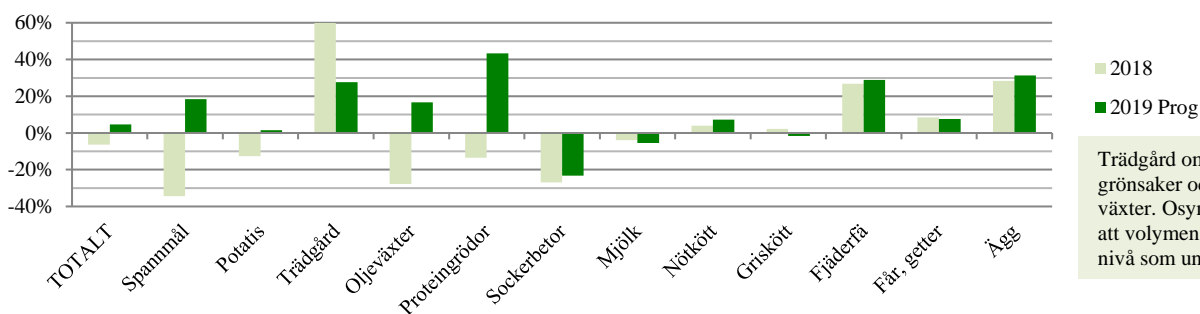
LRFs strategiska mål startar i ett genomsnittligt värde för åren 2010-2014. Det ligger som index hundra i diagrammet. 2014 var både värdet och volymen högre än genomsnittet för perioden vilket innebär att måluppfyllelsen var god i startpunkten. Från 2014 och framåt är målet att det reala värdet skall öka med 3 procent per år. Räknat med en ränta på ränta effekt innebär det att målet är 15,9 procent för 2019 jämfört med basåren. Det kommer troligen inte uppnås. Prognosen är att produktionsvärdet ökar med fem procent jämfört med 2018 och hamnar nio procent över basåren.

Produktionsvärdets utveckling jämfört med basåren 2010-2014:

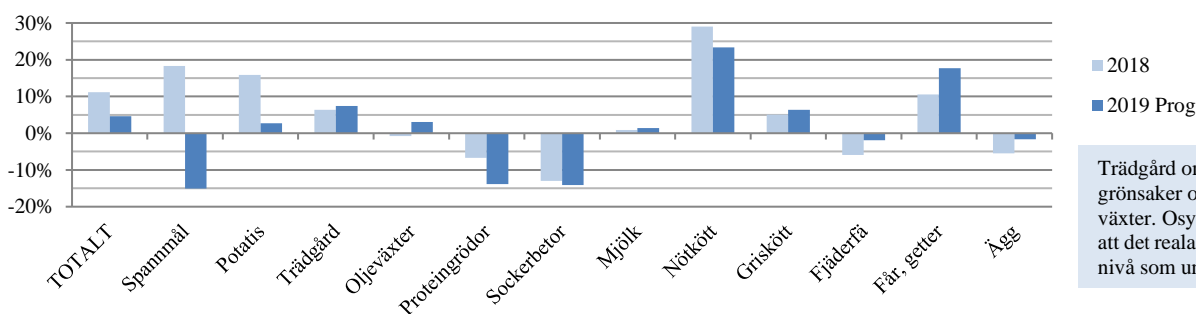
Potatis ingår i trädgård. Öv. vegetabilier är oljeväxter, socker, foderärt och åkerböna. Osynlig stapel betyder att det reala produktionsvärdet är på samma nivå som basåren.

Volymutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att volymen är på samma nivå som under basåren.

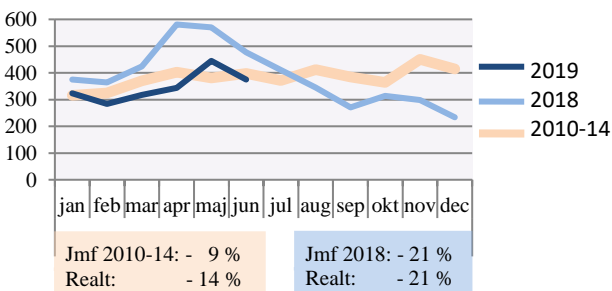
Real prisutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter. Osynlig stapel betyder att det reala priset är på samma nivå som under basåren.

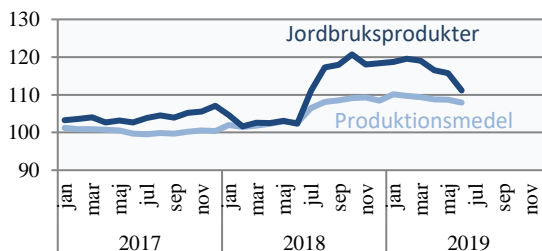
Exportutvecklingen:

Export av jordbruksvaror och livsmedel (värde i jordbruksledet, milj kr nominellt)

Prisutvecklingen:

Prisutveckling, realt index (Genomsnittet 2010-2014 = 100)

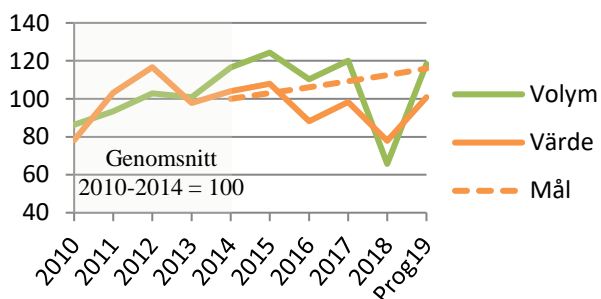
Spannmål

God skörd men lågt pris

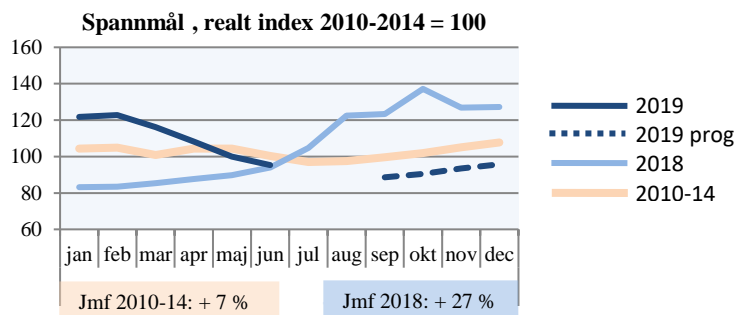
Jordbruksverkets skördeprognos indikerar att spannmålsskörden blir 5,9 miljoner ton. Det är något högre än prognosen förra kvartalet. Skillnaden är att hektarskördarna verkar ligga strax över genomsnittet. Den stora arealen höstsäd, 505 000 hektar, bidrar också till att skörden kan bli hög. Det var dock även beaktat i prognosen förra kvartalet. Mycket kan hända innan skörden är bärgad. Ett orosmoment är att det regniga vädret under skörden kan medföra sänkt kvalitet på spannmålen.

Priset är också osäkert. Prognosen för 2019 är ett genomsnitt på 1,35 kronor per kilo. Den bygger på utvecklingen under första halvåret och på terminspriser. Första halvåret var priset högre än året innan men terminspriserna indikerar ett klart lägre pris under hösten än under torråret 2018. Det verkar också hamna lägre än under basåren 2010-2014. Slår prognosen in kommer det reala produktionsvärdet öka med 30 procent och hamna 1 procent över basåren vilket är långt från det generella målet.

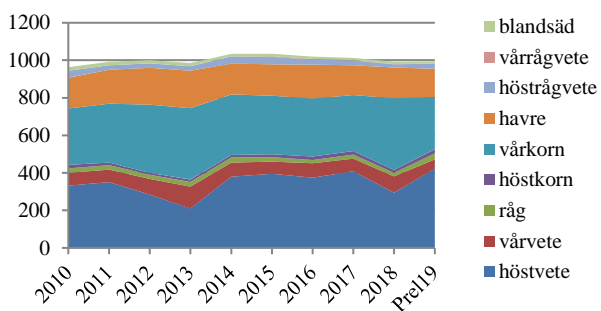
Värde (realt) och volym:

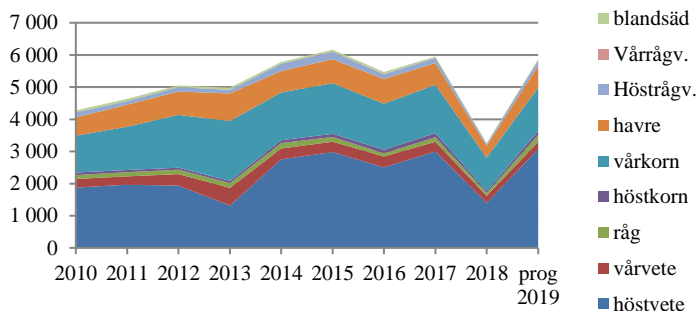
Prisutvecklingen:

Arealutvecklingen:

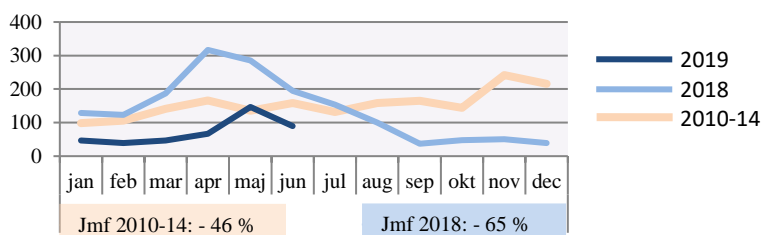

Volymutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Export av spannmål och produkter därav
miljoner kr vid gård löpande priser

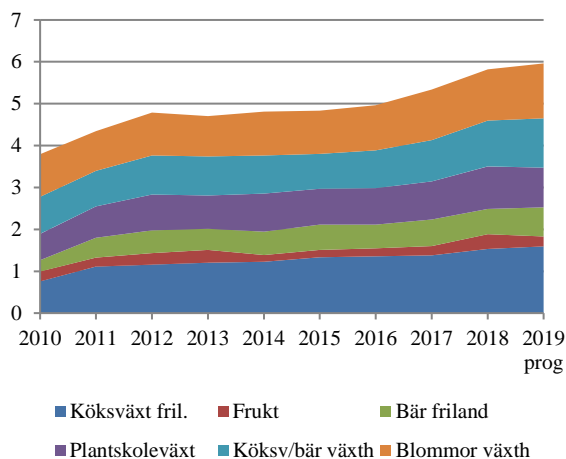
Grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter

Rekordvärde 2018 och prognos om fortsatt ökning i år

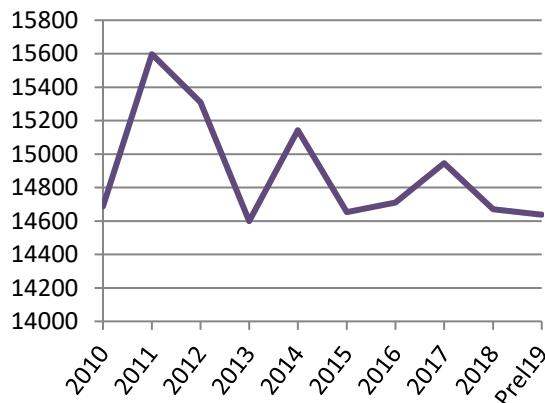
Nu när trädgårdsundersökningen för 2018 har kommit står det klart att värdet av produktionen blev högre än någonsin, 5,8 miljarder kronor. Fruktodlingen ökade mest både procentuellt sett och i absoluta tal. Tillväxten gällde äpple och uppnåddes genom en kombination av hög skörd och ett högt pris. Köksväxterna på friland ökade nästan lika mycket i värde räknat i absoluta tal. Torkan medförde visserligen lägre skörd men det kompensades mer än väl av ett högre pris. Bären minskade däremot i värde genom lägre pris än året före. Sammantaget ökade det reala produktionsvärdet med 6 procent 2018. Det hamnade då 23 procent över basåren vilket är långt över det generella målet som var 12,6 procent 2018.

Prognosen för 2019 är mycket osäker. De preliminära arealuppgifterna visar något minskad areal med frilandsodling. Det indikerar minskad volym samtidigt som det finns en trend med högre hektarskördar och ökad växthusodling. Prisindex för första halvåret indikerar högre realt pris än ett genomsnitt för tidigare år. Sammanlagt ger detta en prognos om fortsatt ökande realt produktionsvärde 2019.

Värdeutvecklingen: Milj kr

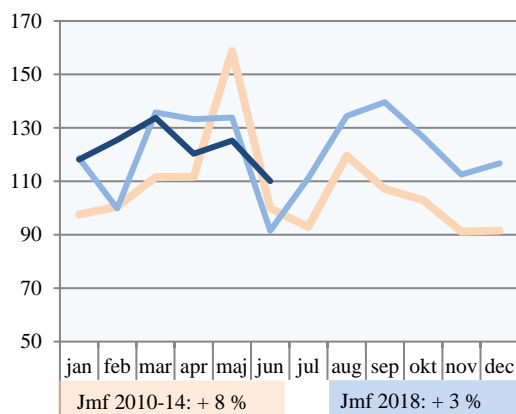

Arealutvecklingen: Friland (ha)

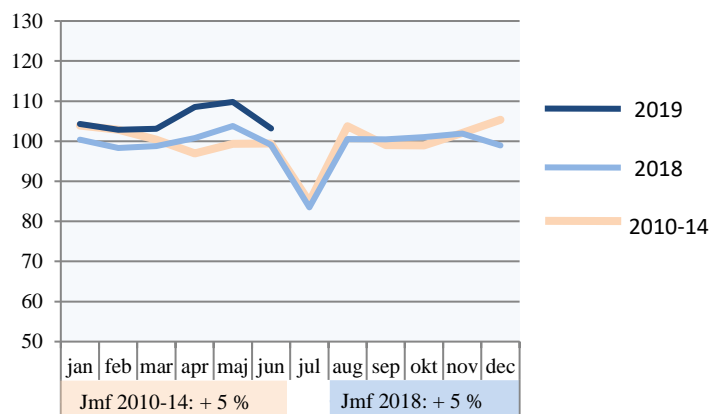

Prisutvecklingen:

Frukt o grönsaker, realt 2010-2014=100

Prydnadsväxter, realt 2010-2014 = 100

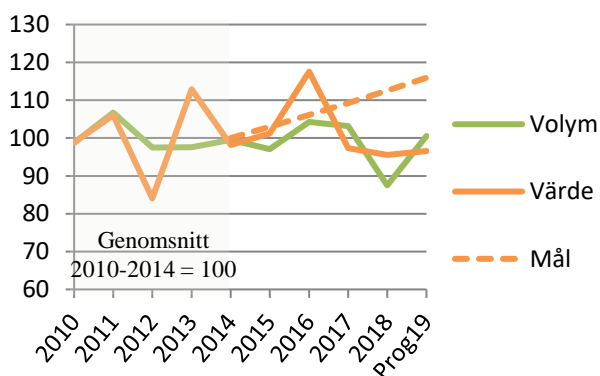

Potatis

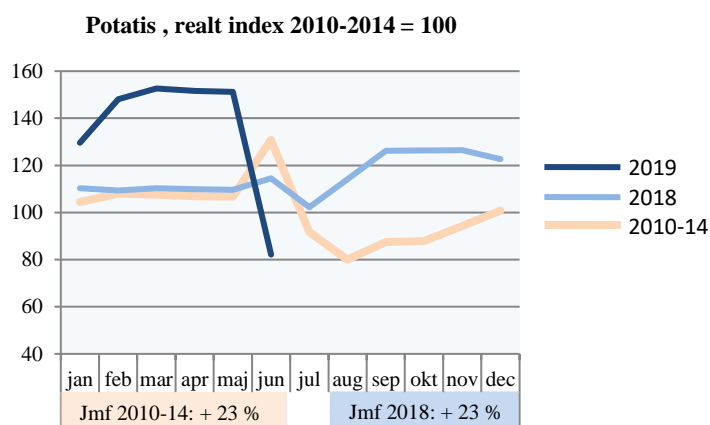
Osäker prognos indikerar svagt ökande produktionsvärde 2019

Skörden blev låg 2018 men värdemässigt kompenseras volymbortfallet nästan av ett högre pris. Prognosen för 2019 är att volymen återgår till det normala. Arealen potatis är något mindre än 2018. Räknat med genomsnittliga hektarskördar för åren 2013-2017 ger det ändå en volym i nivå med basåren. Priset för matpotatis beräknas sjunka i samband med årets skörd. Troligen hamnar det något under basåren när även inflationen har beaktats. Prisfallet syns tydlig i juni när årets färskpotatis kom. Det reala produktionsvärdet hamnar 3 procent under genomsnittet för basåren om prognosen slår in.

Värde (realt) och volym:

Prisutvecklingen:

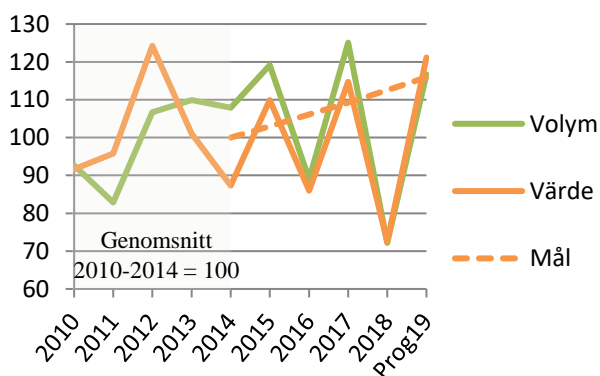

Oljeväxter

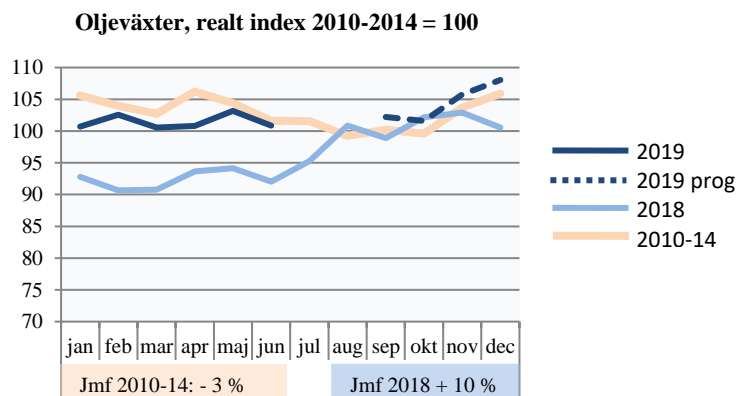
Hög skörd och stigande pris

Jordbruksverkets skördeprognos indikerar att skörden blir 350 000 ton. Det är en av de högsta skördarna någonsin. Ökningen ligger främst i ökad areal och då främst av höstraps. Låga skördar i Europa gör också att priserna har stigit. Terminspriserna indikerar att priset kan bli något högre för årets skörd än under basåren och även högre än under torråret 2018. Det reala produktionsvärdet beräknas öka kraftigt och hamna 21 procent över basåren. Det är något över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

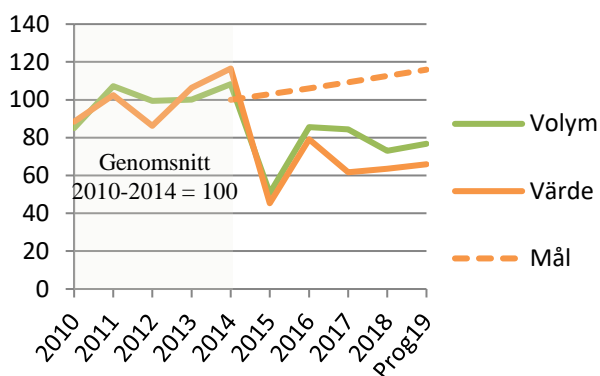

Sockerbetor

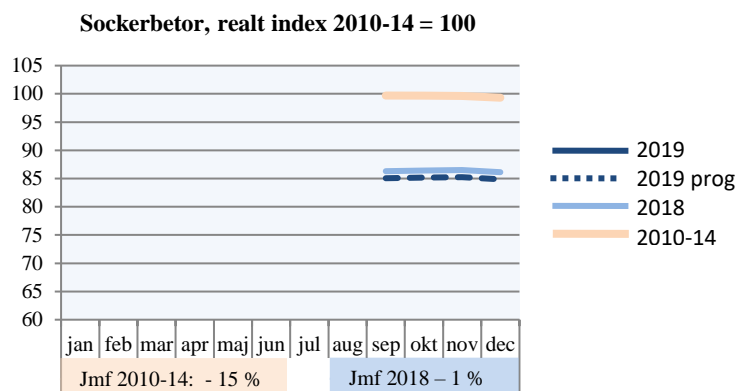
Svagt ökande värde på en låg nivå

Prognosen för sockerbetorna är mycket osäker. I brist på bättre data prognostiseras priset ligga kvar på samma nivå som 2018 och därmed sjunka reallt i takt med inflationen. Skörden prognostiseras däremot bli större än förra året. Dock inte till nivån åren före. Prognosen för 2019 bygger på en hektarskörd i nivå med genomsnittet 2013-2017 kombinerat med årets areal som är 11 procent mindre än 2018. Totalt beräknas det reala produktionsvärdet öka något men ändå hamna 34 procent under basåren 2010-2014.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

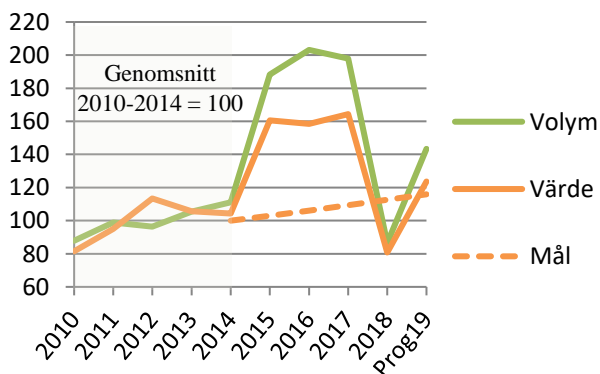
Proteingrödor

Minsta arealen sedan uppgången 2015

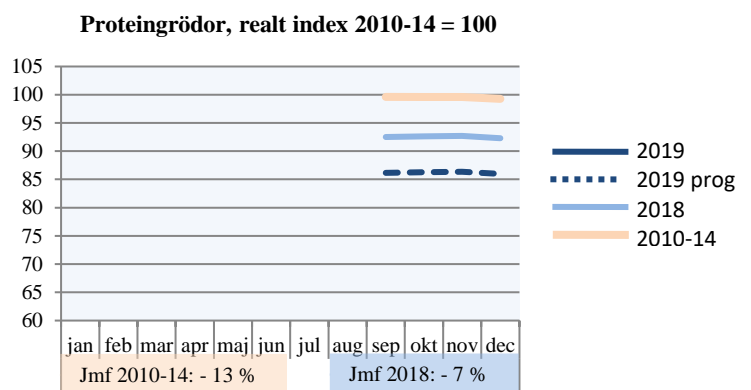
Arealen med foderärt och åkerböna har minskat kraftigt enligt Jordbruksverkets preliminära statistik. Arealen är nu bara något större än den var innan den kraftiga expansionen 2015. Skörden blir visserligen högre än 2018 men den blir betydligt lägre än åren före. Nedgången i areal beror troligen på en kombination av en svag prisutveckling, många misslyckade odlingar förra året och på de gynnsamma förutsättningarna för höstsådd 2018 vilket medfört att alla vårsådda grödor minskade i år.

Priset är osäkert men de terminspriser som finns indikerar att det blir lägre än 2018. Sammantaget prognostiseras det reala produktionsvärdet öka jämfört med torråret 2018 men minska mot åren innan. Det hamnar då 24 procent över basåren vilket är strax över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

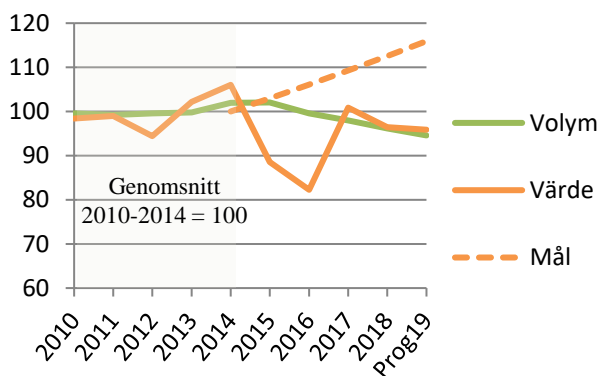
Mjök

Volymen faller i allt snabbare takt

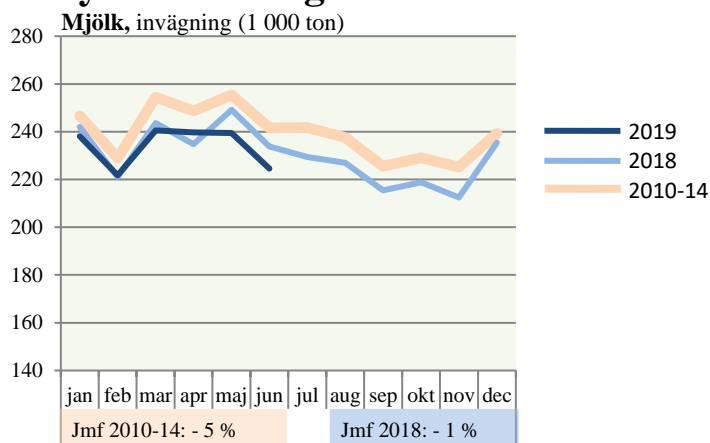
Invägningen fortsatte att minska under andra kvartalet och det i snabbare takt än tidigare. Räknat för första halvåret är det en minskning med 1,5 procent men i maj och juni låg invägningen 4 procent lägre än samma månader året innan. Det är först nu som förra årets torka syns på mjölkinvägningen eftersom det är nu som de djur som skickades till slakt istället för att semineras skulle börjat ge mjök. Prognosen är en minskning med 2 procent men mycket talar för att minskningen kan komma att bli större än så.

Priset för konventionell mjök fortsatte att sjunka under andra kvartalet men det låg ändå klart över nivån 2018. Det låg även klart över basåren 2010-2014. De preliminära prisuppgifterna som bygger på Arla-noteringen indikerar en svag prisuppgång under tredje kvartalet men inte i närheten av den som kom förra hösten. I augusti var Arla-noteringen 4 öre lägre än i augusti förra året. Prognosen indikerar att priset för 2019 totalt sett blir högre än 2018 men att ökningen inte kompenserar för volymbortfallet. Det reala produktionsvärdet beräknas därför sjunka för mjölk 2019 och hamna strax under basåren.

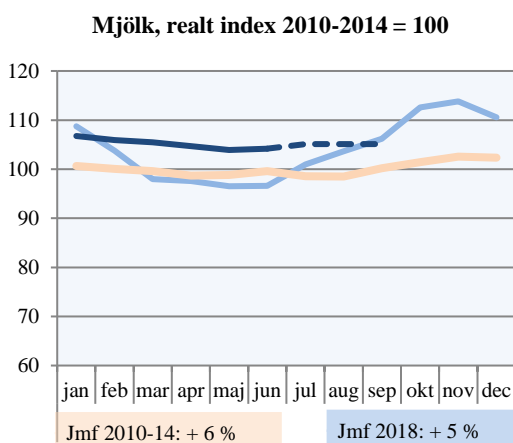
Värde (realt) och volym, index:

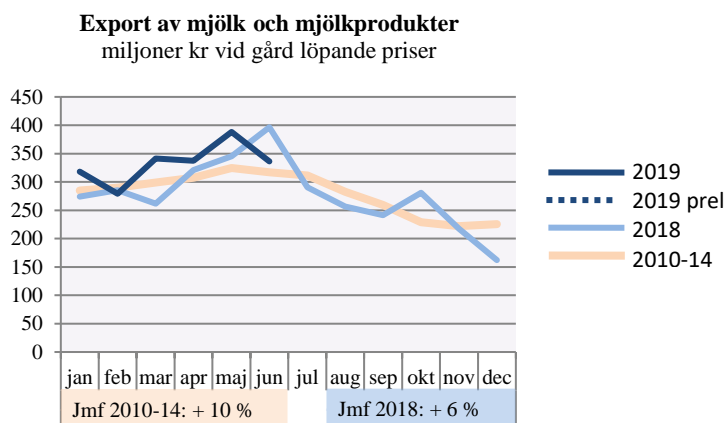
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Nötkött

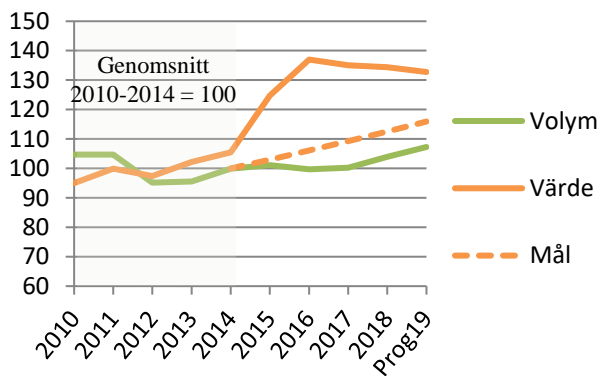
Oförändrat pris men vikande volym under andra kvartalet

Förra årets torka har haft en avgörande betydelse för produktionen av nötkött det senaste året. Förra hösten var slaktköerna långa. Slaktköerna bidrog till att den slaktade volymen ökade med 8 procent under första kvartalet i år jämfört med samma tid året före men efterfrågan spelar också in. Nu har slaktköerna minskat. Under andra kvartalet minskade istället volymen med 1 procent jämfört med samma tid året före, alltså jämfört med den slaktvolym som fanns innan torkan satte in. Minskningen gäller främst juni.

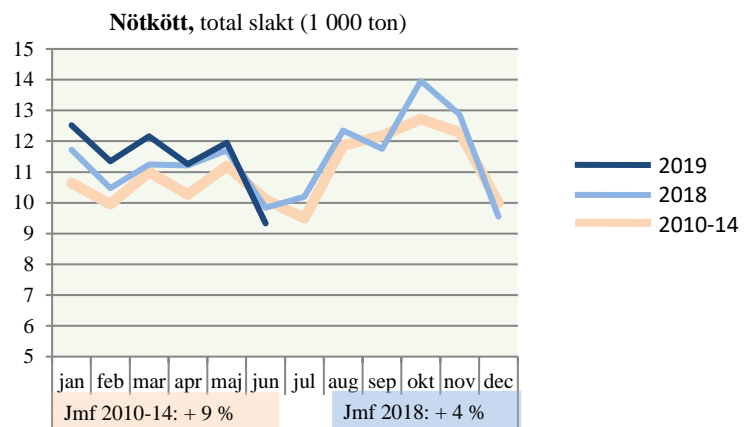
Priset på slaktdjur steg kraftigt 2015 och 2016 men sjönk sedan fram till hösten 2018. Sedan dess har priset varit stabilt. De preliminära uppgifterna indikerar att priset förblir stabilt under tredje kvartalet.

Prognosen för hela 2019 är att ett vägt pris för allt nötkött hamnar strax över 40 kronor per kilo. Det är 4 procent lägre än förra året när även inflationen beaktats. Volymen beräknas bli 3 procent högre än året innan tack vara hög slakt i början av året. Det reala produktionsvärdet minskar då svagt jämfört med 2018 och hamnar 33 procent över basåren 2010-2014. Det är långt över det generella målet.

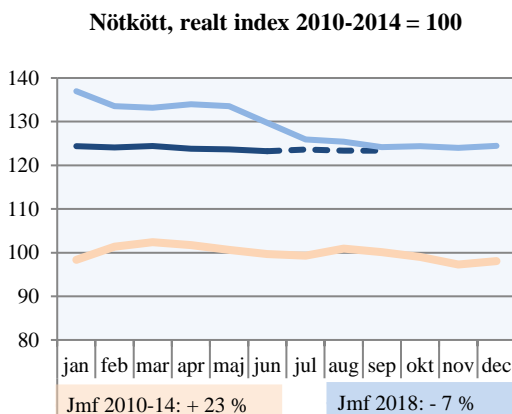
Värde (realt) och volym, index:

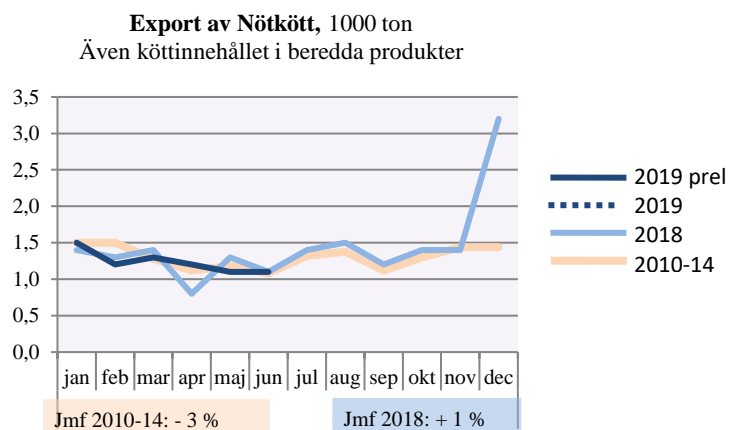
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

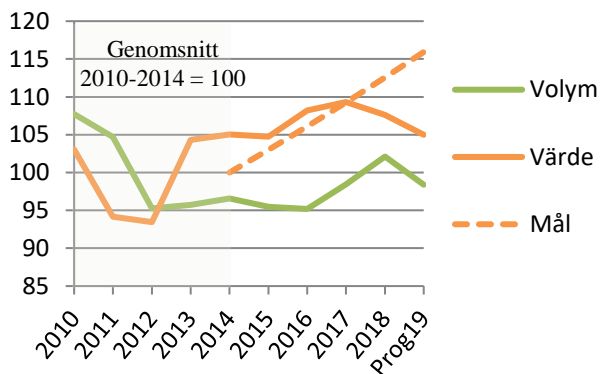

Griskött

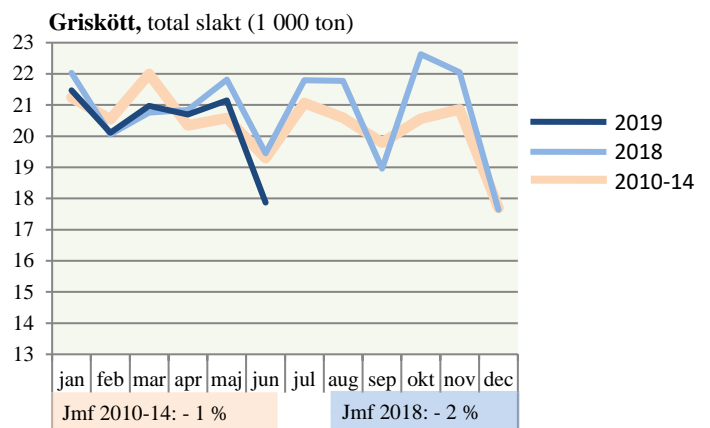
Fortsatt volymtapp men något högre pris andra kvartalet

Under andra kvartalet fortsatte volymen ner och det i allt snabbare takt. I juni var volymen 8 procent lägre än i juni året före men för enskilda månader kan antalet helgdagar och månadsskiftenas placering i veckan spela in. Räknat för hela kvartalet blev det en minskning med 4 procent. Nedgången var väntad. Det har varit en längre tid med pressad lönsamhet vilket medfört ökad slakt av suggor, minskad seminering och minskad försäljning av livdjur. Priset för slaktgris sjönk fram till april men har sedan stigit något. Under andra kvartalet låg priset ändå 1 procent lägre än vid samma tid året före realt sett. Med tanke på de höga priserna i övriga EU-länder, den pressade lönsamheten och alla signaler om vikande volymer har prisutvecklingen i Sverige hittills varit ganska svag. Sammantaget blir prognosen för 2019 en real nedgång med 2 procent. Det reala produktionsvärdet hamnar då 5 procent högre än basåren 2010-2014 vilket är klart under det generella målet. Nedgången beror främst på 4 procent lägre volym.

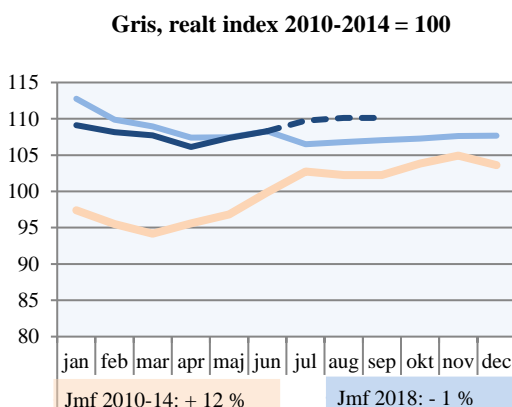
Värde (realt) och volym, index:

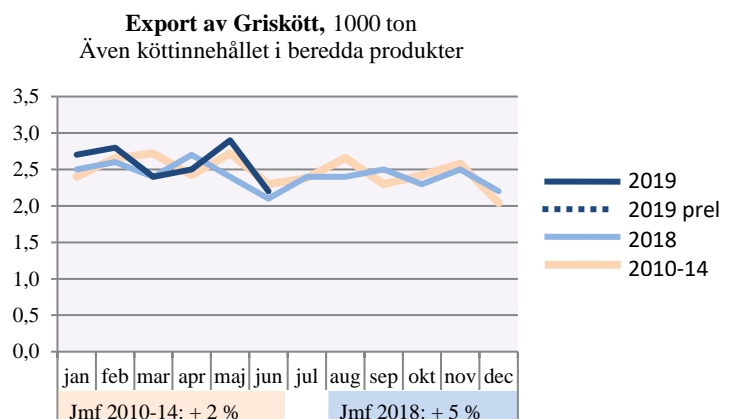
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

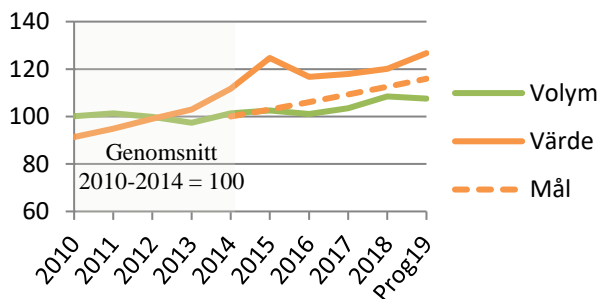
Lammkött

Högre pris men lägre volym

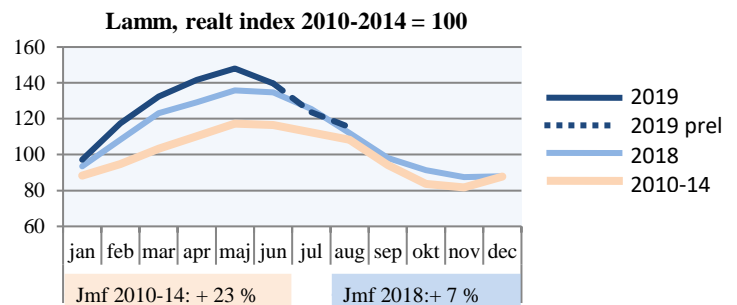
Priset för slaktlamm steg kraftigt fram till och med maj. De nådde då en historiskt hög nivå men har sedan fallit tillbaka till samma nivå som 2018. En orsak till prisuppgången i början av året var att volymen minskade. Under andra kvartalet har volymen vänt uppåt men inte tillräckligt för att väga upp nedgången under första kvartalet. Under första halvåret blev den slaktade volymen 4 procent lägre än samma tid året innan.

Prognosen för 2019 att volymen minskar med 1 procent jämfört med 2018 och att priset blir 6 procent högre än 2018. Risken finns att det är lite optimistiskt men om det slår in kommer det reala produktionsvärdet öka med 5 procent. Det hamnar då 26 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

Kyckling

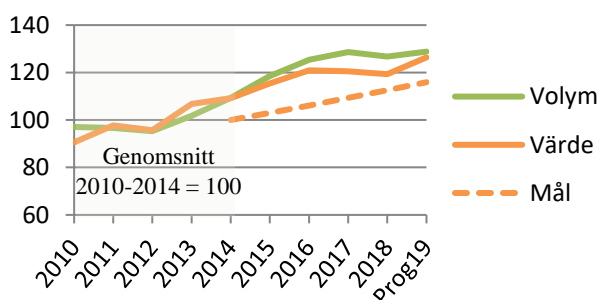
Real tillväxt genom högre pris och ökande volym

Tillgången på data om kycklingproduktionen är mycket begränsad. Eftersom det saknas uppgifter om priset i den officiella statistiken används ett pris från Hushållningssällskapens produktionsgrenskalkyler på årsbasis medan de löpande förändringarna månad för månad hämtas från prisutvecklingen för det partipris som rapporteras in till EU. Det räknas sedan om till producentpris.

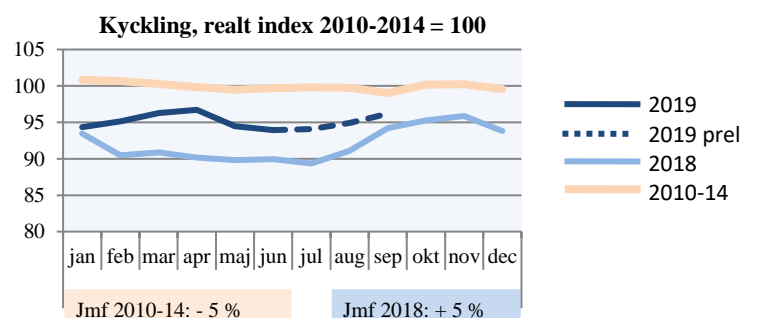
Partipriset sjönk något under andra kvartalet men låg ändå 6 procent högre än samma tid året före. Det är dock oklart vilket genomslag det blir i producentled. Den slaktade volymen var 3 procent högre under andra kvartalet än vid samma tid året innan. Eftersom både pris och volym har ökat under första halvåret blir prognosen att det reala produktionsvärdet ökar 2019. Ökningen beräknas till 6 procent.

Beräkningen är mycket osäker men slår den i hamnar det reala produktionsvärdet 26 procent över genomsnittet för basåren 2010-2014. Det är i så fall klart över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

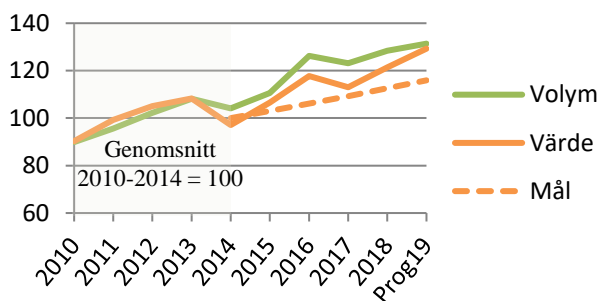
Ägg

Högre pris och ökad volym beräknas ge real tillväxt

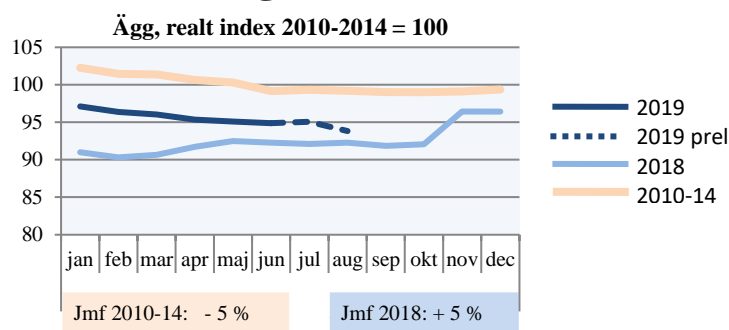
Det reala priset har sjunkit under lång tid men förra året bröts trenden. Priserna steg vid två tillfällen men nu är det sakta på väg nedåt. Genomsnittet under första halvåret är att priset låg 5 procent högre än samma tid året före. Prognosen för hela 2019 är att den högre prisnivån i viss mån kan bestå men att prisökningen stannar på 4 procent för helåret. Priset som används är ett viktat genomsnitt för priset på ägg från frigående höns och från höns i inredd bur. Mervärdet för ekologiska ägg ligger separat.

Volymen var 2 procent högre under första kvartalet 2019 än vid samma tid året före. Det har ännu inte kommit volymdata för andra kvartalet så tills vidare förväntas ökningstakt från kvartal ett bestå hela året. Slår prognoserna in kommer det reala produktionsvärdet öka med 7 procent under 2019. Det hamnar då 29 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

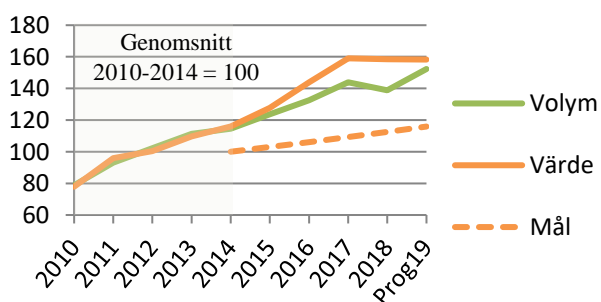
Ekologiskt

Återhämtat produktionsvärde men lägre mervärde

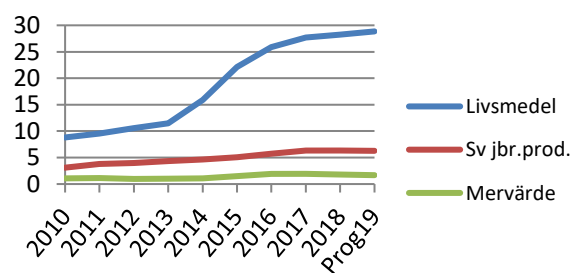
Skördestatistiken för den ekologiska produktionen 2018 visar att merparten av de ekologiska grödorna klarade torkan bättre än de konventionella. Skörden för de ekologiska produkterna blev därför större än tidigare beräknat vilket även innebär högre produktionsvärde. Värdet av den ekologiska produktionen blev 6,4 miljarder, en real ökning med 58 procent sedan basåren 2010-2014. Av detta är 1,9 miljarder mervärde.

Prognosen för 2019 är osäker men den tyder på att både volymen och produktionsvärdet fortsätter öka. Mervärdet blir dock lägre än 2018 till följd av lägre merpriser. Efterfrågan på ekologiska produkter förväntas fortsätta öka 2019. Enligt Ekoweb's prognos kommer försäljningen öka med 4 procent. Uppgifter från Ekologiska Lantbrukarna indikerar dock att ökningen främst gäller produkter som inte kan produceras i Sverige. Försäljningen av produkter som kan produceras i Sverige vek nedåt 2018 men nedgången dämpades under andra kvartalet 2019.

Värde (realt) och volym, index:

Marknaden för ekologiska produkter i olika led (miljarder kr)

Produktionsvärdets utveckling:

	Genomsnitt för basåren 2010-14			År 2018			Realt jfr med 2010-14	År 2019 Prognos			Realt jfr med 2010-14
	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr		Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	
Spannmål	4 955	1,49	7 382	3 256	1,86	6 051	-22%	5 870	1,35	7 934	1%
Trädgård			6 325			7 665	15%			7 880	17%
Vallfoder	4 084	1,29	5 269	3 286	1,75	5 751	3%	4 148	1,40	5 807	3%
Öv veget.			2 118			1 623	-27%			2 283	1%
Mjök	2 874	3,45	9 917	2 763	3,65	10 091	-4%	2 718	3,74	10 159	-4%
Nötkött	132	30,62	4 033	137	41,67	5 702	34%	141	40,38	5 705	32%
Griskött	245	14,95	3 656	250	16,56	4 136	7%	241	16,99	4 088	5%
Fjäderfä	115	9,44	1 089	146	9,37	1 371	19%	149	9,90	1 471	26%
Får, getter	4,1	39,15	159	4	45,66	201	20%	4	49,23	215	27%
Ägg	96	12,83	1 228	123	12,79	1 571	21%	126	13,49	1 695	29%
Ekologiskt			1 015			1 855	73%			1 755	62%
Småskaligt			683			1 079	50%			1 170	60%
TOTALT			42 874			47 096	4%			50 164	9%

Volymutvecklingen:

	Kvartal 2 2019 (1000 ton)	Ändr. jämfört med kvartal 2 2018	Prognos för 2019 (1000 ton)	Utfall 2018 (1000 ton)	Förändring mot 2018 enl prognos
Spannmål			5 870	3 256	80%
Potatis			831	723	15%
Mjök	704	-2%	2 718	2 763	-2%
Nötkött	33	-1%	141	137	3%
Griskött	60	-4%	241	250	-4%
Kyckling	38	3%	149	146	2%
Lammkött	1	3%	4,4	4,4	-1%
Ägg			126	123	2%

Real prisutveckling:

Produkt	Kvartal 2 2019			Kvartal 2 2019			
	Kv2-19/ Kv1-19	Hittills19/ motsv18	Hittills jfr 2010-14	Produktions- medel	Kv2-19/ Kv1-19	Hittills19/ motsv18	Hittills jfr 2010-14
Spannmål	-16%	27%	7%	Utsäde	-1%	2%	-8%
Industrigrödor	-1%	-2%	14%	Energi	-2%	5%	6%
Frukt/grönsak.	-6%	3%	8%	Gödning	-1%	10%	2%
Potatis	-11%	23%	23%	Växtskydd	3%	0%	13%
Blom./plantsk.	4%	5%	5%	Veterinär	0%	1%	13%
Nötkreatur	-1%	-7%	23%	Djurfoder	-3%	16%	16%
Gris	-1%	-1%	12%	Uh utrustning	-1%	2%	5%
Får och getter	24%	4%	23%	Uh byggnader	-1%	0%	3%
Fjäderfä	0%	5%	-5%	Övr löpande	-1%	9%	13%
Mjök	-2%	5%	6%	Maskiner	-1%	2%	12%
Ägg	-1%	5%	-5%	Byggnader	-1%	1%	3%
TOTALT	-3,9%	13,6%	14,9%	Totalt	-1,2%	6,8%	9,2%

Exportutvecklingen:

Värde i primärledet

	Kvartal 2 2019 (milj kr)	Ändr. jämfört med kvartal 2 2018	Real ändring hittills under 2019	Real ändring hittills jämfört med 2010-14
Spannmål och varor därav	303	-62%	-65%	-49%
Frukt och köksväxter	75	8%	9%	40%
Oljefrön, oljor och fetter	7	-65%	-42%	-36%
Mjök, mejeriprod. & ägg	487	3%	6%	4%
Djur, kött och köttvaror	197	16%	6%	36%
Öv. livsmedelsprodukter	94	-4%	3%	2%
Total	1163	-28%	-26%	-11%